

BIJLAGE 6: PROGRAMMA VAN EISEN

1. Inleiding

Dit document beschrijft het Programma van Eisen (hierna PvE) als onderdeel van de Overeenkomst voor het opstellen van een Soortenmanagementplan ten behoeve van de gemeente Leeuwarden. In dit Programma van Eisen leest u in paragraaf 2 achtergrondinformatie, een toelichting op de context van de Opdracht en de scope van de Opdracht. In paragraaf 3 en verder zijn de eisen uitgewerkt die aan Opdrachtnemer worden gesteld in het kader van de uitvoering van deze Opdracht.

2. Opdrachtoomschrijving

2.1. Achtergrondinformatie

De gemeente Leeuwarden (hierna Gemeente) zet zich in voor 60% CO₂-emissiereductie in 2030 ten opzichte van 1990 en om in 2050 fossielvrij te zijn. Een belangrijk onderdeel hiervan is het naïsoleren van onze woningvoorraad.

Leeuwarden ontwikkelt zich en groeit snel. De verwachting is dat de groei van het aantal huishoudens tot en met 2040 aanhoudt. Om deze groei op te vangen voorzien we tot en met 2040 een vraag naar 10.000 tot 15.000 extra woningen. De Gemeente wil ook een leefbare gemeente zijn voor mens, dier en plant, waar in 2035 de biodiversiteit weer toeneemt en waar bodem, water en biodiversiteit uitgangspunt zijn bij de inrichting en het beheer van de leefomgeving.

Ingrepen, die noodzakelijk zijn voor energiebesparing kunnen schadelijk zijn voor beschermde, gebouwbewonende vogels en vleermuizen. Om beide ambities waar te maken en om te voldoen aan de Omgevingswet wil de gemeente Leeuwarden een soortenmanagementplan (hierna SMP) op laten stellen. Doel van dit SMP is:

- 1) om de gunstige staat van instandhouding van gebouwbewonende soorten te behouden en zo mogelijk verbeteren en
- 2) het verkrijgen van een gebiedsgerichte omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet.¹ Deze omgevingsvergunning dient 10 jaar geldig te zijn.

Voordelen van het SMP zijn, dat in grote lijnen duidelijk wordt welke gebouwbewonende vogels en vleermuizen in de gemeente voorkomen, waar zij verblijven en hoe groot de populaties zijn. Deze informatie biedt de Gemeente de mogelijkheid om beter rekening te houden met deze soorten bij de inrichting en het beheer van de leefomgeving en bij communicatie naar inwoners. Doordat de gebiedsgerichte omgevingsvergunning (na het verkrijgen daarvan) gebruikt kan worden door onder meer inwoners, ontwikkelaars en woningbouwverenigingen, is er geen afzonderlijke omgevingsvergunning per project nodig. Dit levert hiervoor genoemde partijen tijdwinst op bij de aanvraag van vergunningen en ruimtelijke procedures en het bespaart hen kosten. Daarnaast geeft een SMP in een vroeg stadium duidelijkheid aan betrokken partijen over de benodigde maatregelen om veel voorkomende gebouwbewonende soorten te beschermen.

De Gemeente is voornemens gebruik te maken van Pre-SMP methodiek die door Provincie Fryslân is vastgesteld.

¹ NB: De Handreiking spreekt van een gebiedsontheffing

2.2. Context

Gemeente Leeuwarden heeft een oppervlakte van 167,10 km², waarvan 15,25 km² water, en ligt op het overgangsgebied van klei naar veen in de provincie Fryslân. Een groot deel van het landelijk gebied is in gebruik voor veeteelt, een kleiner deel voor akkerbouw. Daarnaast liggen er verschillende natuurgebieden, waaronder het kleinschalige cultuur- en weidevogellandschap de Leonser Polder en de twee veenmoerassen Groote Wielen en Âlde Feanen, beide Natura 2000-gebieden. In de gemeente liggen 36 woonkernen, waarvan 32 woonkernen worden meegenomen in dit SMP. De Gemeente telt op moment van schrijven 128.858 inwoners.

De gemeente is van specifiek belang voor verschillende gebouwbewonende soorten, zoals de meervleermuis en de spreeuw. De gemeente heeft een beleidskader Biodiversiteit opgesteld met daarin groenblauwe structuren van Grou, Stiens en Leeuwarden (stad). Komende jaren zal gemeente inzetten op het versterken van inrichting en beheer van deze structuren voor biodiversiteit. Deze structuren zijn kansrijk voor het realiseren van mitigerende maatregelen om het leefgebied van gebouwbewonende soorten te versterken. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan planologische bescherming van de vliegroutes van meervleermuis.

De Gemeente wil in aanloop naar het SMP een pre-SMP-vergunning aanvragen die betrekking heeft op gebouwbewonende vogels en vleermuizen. Dit pre-SMP heeft alleen betrekking op het isoleren van particuliere grondgebonden woningen.

Op dit moment wordt een compensatieplan pre-SMP uitgevoerd door een natuuraannemer. Dit compensatieplan pre-SMP is gebaseerd op een modelmatig berekende populatieinschatting. Hierbij wordt een door de provincie bepaald aantal kraamvoorzieningen, te weten 54 kraamvoorzieningen, geplaatst op geschikte locaties in de gemeente. Dit compensatieplan pre-SMP heeft een raakvlak met het Mitigatie- en compensatieplan, dat door Opdrachtnemer dient te worden opgesteld in het kader van deze Opdracht. Indien er extra kraamvoorzieningen nodig zijn (in relatie gezien met het compensatieplan pre-SMP) dan dient dit terug te komen in het Mitigatie- en compensatieplan.

2.3. Opdrachtschrijving

De Opdracht omvat:

- Het uitvoeren van soortgericht onderzoek in het in dit PvE aangewezen plangebied;
- Het opstellen van een soortenmanagementplan (SMP) volgens de 'Handreiking soortenmanagementplan' van de provincie Fryslân, het SMP voldoet aan de richtlijnen en eisen in deze Handreiking soortenmanagementplan (zie bijlage 1), en aan dit PvE.

3. Eisen Opdrachtnemer

In deze paragraaf 3 zijn nadere eisen uitgewerkt die aan Opdrachtnemer worden gesteld en waarvoor Opdrachtnemer verantwoordelijk is in het kader van de uitvoering van de Opdracht.

1. Opstellen soortenmanagementplan (SMP)	
E1.1.	Opdrachtnemer dient een SMP op te stellen welke van zodanige kwaliteit is dat deze leidt tot een gebiedsgerichte omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet.
E.1.2	Het opstellen van een soortenmanagementplan (SMP) volgens de 'Handreiking soortenmanagementplan' van de provincie Fryslân, het SMP voldoet aan de richtlijnen en eisen in deze Handreiking soortenmanagementplan (zie bijlage 1) en aan dit PvE.

2. Omvang plangebied		
E.2.1.	Het plangebied omvat de bebouwde kommen van de volgende gebiedskernen:	
	Alde Leie	Hilaard
	Baard	Idaerd
	Bears	Jellum
	Britsum	Jelsum
	Easterlittens	Jirnsum
	Feinsum	Jorwert
	Friens	Koarnjum
	Goutum	Leeuwarden
	Grou	Lekkum
	Hempens	Mantgum
	Hijum	Reduzum
		Snakkerburen
		Stiens
		Techum
		Teerns
		Warten
		Weidum
		Wergea
		Wiarda
		Wirdum
		Wytgaard

3. Relevante soorten	
E.3.1.	Het door Opdrachtnemer op te stellen SMP moet leiden tot een gebiedsgerichte omgevingsvergunning voor alle jaarrond beschermde gebouwbewonende vogels en vleermuizen, die zich bevinden in het plangebied (zie E.2.1.).
E.3.2.	Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het uitvoeren van soortgericht onderzoek naar de relevante soorten in het plangebied, en deze relevante soorten mee te nemen in het SMP.
E.3.2.	Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het verkrijgen van toestemming om nader onderzoek uit te voeren op particuliere gronden indien dit nodig is voor het uitvoeren van soortgericht onderzoek

4. Onderzoekseisen		Toelichting
E.4.1.	Opdrachtnemer dient het onderzoek naar gebouwbewonende soorten uit te voeren volgens ecologisch onderbouwde onderzoeksprotocollen ten aanzien van soortgericht onderzoek.	Aanvullend op het bepaalde in paragraaf 2.2.3 van de Handreiking geldt het volgende: De richtlijn grote gebieden vleermuizen dient Opdrachtnemer toe te passen voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Voor andere gebouwbewonende vleermuissoorten zoals, doch niet uitsluitend, de meervleermuis en de gewone grootoorvleermuis geldt dat Opdrachtnemer aanvullend dient uit te werken op welke manier het onderzoek naar verblijfplaatsen wordt uitgevoerd. Het vleermuisprotocol van het NGB is hierbij een belangrijke richtlijn. Voor de meervleermuis geldt een extra onderzoeksinspanning voor de gebiedskernen Leeuwarden, Grou, Wergea en Warten waar kraamverblijven bekend zijn, en Wergea en Goutum waar mannenverblijven bekend zijn.

5. Proceseisen	
E.5.1.	Opdrachtnemer dient de door hem verkregen onderzoeksdata beschikbaar te stellen. Opdrachtnemer stelt deze beschikbaar aan de Opdrachtgever als GIS-data en middels opneming in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).
E.5.2.	Uitgangspunt is dat Opdrachtgever verantwoordelijk is voor de communicatie over de Opdracht richting inwoners en/of stakeholders. Opdrachtnemer dient op verzoek van Opdrachtgever de communicatieproducten respectievelijk communicatie uitingen die Opdrachtgever in het kader van deze Opdracht naar buiten wenst te brengen te toetsen op inhoud en aan te vullen indien nodig. Het is Opdrachtnemer niet toegestaan zelf informatie over de Opdracht te verspreiden en/of te publiceren tenzij Opdrachtgever voorafgaand hiermee instemt. Dit geldt ook nadat de Overeenkomst beëindigd is.
E.5.3	De Opdracht dient aangestuurd te worden door een ervaren (senior) projectleider. De persoon, die de sleutelfunctie Projectleider invult, heeft het mandaat om als de contractgemachtigde de Opdrachtnemer te vertegenwoordigen tijdens de looptijd van de Overeenkomst. De Projectleider vervult een belangrijke rol in de interactie tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer. De persoon die de sleutelfunctie Projectleider vervult dient gedurende de looptijd van de overeenkomst beschikbaar te zijn: ○ Als eerste aanspreekpunt voor Opdrachtgever ○ Om namens Opdrachtnemer met mandaat deel te nemen aan overleggen in het kader van deze Overeenkomst De Projectleider dient aan de volgende ervaringsvereisten te voldoen: ○ Projectleider die werkzaamheden uitvoert waarvoor een WO of HBO opleiding vereist is ○ Projectleider dient minimaal 5 jaar ervaring te hebben (in relevante/vergelijkbare functie/discipline)

	De Projectleider mag dezelfde persoon zijn als de Ervaren onderzoeker (zie hierna), mits de Projectleider voldoet aan de eisen die worden gesteld aan een Ervaren onderzoeker. Indien een andere kandidaat wordt ingezet als Ervaren onderzoeker dan dient de Projectleider de Ervaren onderzoeker de inhoudelijke aspecten van deze Opdracht te laten coördineren. Opdrachtnemer stelt de persoon wiens CV in de inschrijving is aangeboden op de sleutelfunctie Projectleider aan als Projectleider. De persoon die de sleutelfunctie Projectleider vervult dient gedurende de looptijd van de Overeenkomst beschikbaar te zijn.
E.5.4	Opdrachtnemer zet ten behoeve van deze opdracht een Ervaren onderzoeker in. Deze Ervaren onderzoeker dient de onderzoeken in het veld te begeleiden. De Ervaren onderzoeker dient een ecologisch deskundige te zijn op het gebied van gebouwbewonende soorten. Deze deskundige heeft aantoonbare ervaring met het geven van ecologisch advies of het begeleiden van werkzaamheden op het gebied van habitats en soorten, heeft ervaring met het uitvoeren van onderzoek in grotere gebieden en beschikt over voldoende kennis om ecologisch onderzoek te kunnen doen en aan te sturen. Dit betekent dat de Ervaren onderzoeker aan de onderstaande aspecten dient te voldoen, de Ervaren onderzoeker: ○ (Her)kent de functionaliteit van leefgebieden van beschermde soorten; ○ Heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeksmethoden; ○ Kan ecologische werkprotocollen uitwerken; • Kan specifieke maatregelen begeleiden. ○ Heeft minimaal drie seizoenen ervaring met veldonderzoek naar de betreffende soort of vergelijkbaar. Opdrachtnemer stelt de persoon wiens CV in de inschrijving is aangeboden op de sleutelfunctie Ervaren onderzoeker aan als Ervaren onderzoeker. De persoon die de sleutelfunctie Ervaren onderzoeker vervult dient gedurende de looptijd van de Overeenkomst beschikbaar te zijn.
E.5.5	De gemeente Leeuwarden stelt ten behoeve van de uitvoering van de Overeenkomst de bij haar bekende verblijfplaatsen van beschermde gebouwbewonende soorten, zoals bijvoorbeeld kraamkolonies, ter beschikking aan Opdrachtnemer. Op basis van het door Opdrachtnemer uit te voeren soortgericht onderzoek dienen verblijfplaatsen in kaart gebracht te worden door Opdrachtnemer. Deze locatiegegevens dienen op adresniveau aan Opdrachtgever te worden verstrekt. De verwerking van locatiegegevens in databases of publicatie van deze gegevens in welke vorm dan ook, geschiedt op straatniveau. In aanvulling op het bepaalde in artikel 9 van VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten geldt dat Opdrachtnemer wordt aangemerkt als verwerker in de zin van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Derhalve dient na aanvang van de Overeenkomst een Verwerkersovereenkomst te worden afgesloten. Zie in dit verband artikel 13 van de Overeenkomst.
E.5.6	Alle opgeleverde teksten zijn taalkundig correct, voldoen aan wetgeving en richtlijnen inclusie en (voor zover relevant) geschikt om zonder toelichting te delen met belanghebbenden. Opdrachtgever krijgt voor alle

	uitingen tenminste 2 weken de tijd voor controle op lokale gevoeligheden en leesbaarheid.
--	---

4. Verantwoordelijkheden opdrachtgever

Opdrachtgever is verantwoordelijk voor:

- De aanvraag van de Pre-SMP vergunning;
- Beschikbaar stellen van de bij de Gemeente aanwezige informatie over verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten;
- Het faciliteren van het contact met de Provincie, waaronder overleg inplannen tussen provincie, opdrachtgever en opdrachtnemer over het plan van aanpak voor het ecologisch onderzoek;
- Inschakelen van een natuuraannemer voor het opstellen van een eerste compensatieplan pre-SMP voor grote kraamvoorzieningen en het leveren en aanbrengen van grote kraamvoorzieningen;
- Communicatie richting inwoners over het uit te voeren nachtelijke onderzoek langs de openbare weg en bij uitzondering langs openbaar toegankelijke brandgangen;
- Gemeente is vergunningaanvrager en beoogd vergunninghouder. Dit betekent, dat zij verantwoordelijk is voor het naleven van de gebiedsvergunning en het door opdrachtnemer opgeleverde SMP, dat daar onderdeel van uitmaakt.